

Storken i Skåne 2016

Petter Albinson

2016 blev ett nytt rekordår för Storkprojektet. Den positiva utvecklingen vi sett de senaste åren fortsatte med besked. Under året fick vi även se ovanliga flyttmönster, återinviga det raserade Fulltoftahägnat samt avtacka projektledaren Emma Ådahl.

Häckning

Under 2016 häckade 61 fria par varav 43 fick flygga ungar. Totalt blev 86 ungar flygga. Det innebär ett snittresultat på bara 1,4 unge per häckande par. Den låga siffran kan till stor del förklaras av den väldigt torra försommaren som gjorde det svårt för föräldrarna att hitta tillräckligt med mat till sina ungar. Följaktligen kunde vi i samband med ringmärkningen se att många ungar var mindre än normalt och att flera stora ungar nyligen dött, troligtvis av svält. Trots detta får 86 ungar ses som en stor framgång, då det är det största antalet sedan storkarna började räknas 1917.

I hägnen häckade 73 par vilket resulterade i rekordmånga ungar, 127 stycken, att jämföra med 94 stycken året innan.

Återvändare

Sedan 2011 har mellan 100–150 årsungar per år flyttat och 2014 återkom de första tre för att häcka. Under 2016 återkom ytterligare en handfull nya individer. Två av dessa häckade.

Utsläppta storkar

Vuxna par

För att öka storkstammens spridning i Skåne använder projektet så kallade utsläppshägn. Under våren släpptes fem storkpar ut från utsläppshägn i Hovby (Kristianstad), Hagalund (Tome-lilla), samt Rugerup (Hörby). Inget av dessa par häckade på utsläppsplatserna men tre individer flög till andra häckningsplatser där de häckade med nya partners. Att så få par släpptes ut beror på att våra utsläppskriterier ändrats. Numera är grundkravet för att ett par ska släppas ut att de häckat minst två gånger framgångsrikt i hägn, tidigare var det minst en gång. Förändringen genomfördes eftersom det visat sig att mer väletablerade par med större sannolikhet stannar kvar på platsen och häckar tillsammans som tänkt. Detta till trots blev alltså resultatet mager. En tänkbar förklaring kan vara att stork-

arna släpptes ut ovanligt sent, ca en vecka in i april. Med så få par kan ju även slumpen ha en stor inverkan på resultatet.

Ungstorkar

Ett kritiskt steg i att bygga upp en vild flyttande storkstam är att maximera antalet förstagångs-flyttare varje år. Därför har sedan 2011 årligen majoriteten av de hägnuppfödda ungarna släppts ut vid ett gemensamt tillfälle. Under 2016 släpptes så gott som samtliga hägnfödda ungstorkar ut, 124 stycken, fördelat på två tillfällen. Samtliga släpptes vid Hemmestorps mölla, majoriteten vid det stora storksläppet sista lördagen i juli och de sist kläckta ungarna ett par veckor senare.

Flyttningen

Sammanlagt fick 210 årsungar chansen att flytta och nästan alla tog den. Under vinterns spaningar vid vinterutfodringsplatser och annorstädes kunde inte en enda av dem observeras. Med undantag för det fåtal som förolyckats innan de lämnat landet tycks alltså flyttningen ha varit hundra procentig. Hälften av ungarna slog sig samman till en stor flock som väckte uppmärksamhet runtom i landet. Efter att ha födosökt på olika ställen i Skåne en tid observerades flocken i sydöstligaste hörnet av landskapet 6–7 augusti när den gjorde två sträckförsök mot Bornholm. 8 augusti observerades de i Åhus och förvånade sedan alla när de upptäcktes på en betesmark vid Vrena nära Nyköping i Sörmland på kvällen 10 augusti. De väckte givetvis stor uppståndelse. En flock storkar av den storleken så långt norrut i Sverige är givetvis extremt ovanligt. Om det någonsin förekommit tidigare bör det ha varit för långt mer än hundra år sedan. Det blåste kraftig sydlig vind dessa dagar vilket förklarar varför de hamnade där de gjorde. Så fort vinden mojnade 13 augusti så rörde de sig successivt söderut med stopp i Hogstad i Östergötland och Fänestad i Småland för att slutligen ta mark i

Föregående uppslag t.v.: Projektstork på födosök i våtmark på Nävlingeåsen. Foto: Sven Persson/N.

Föregående uppslag t.h.: Ungstorkar på hägntaket i Hemmestorp. Foto: Sven Persson/N.

Matdags i Stänkelösa. Foto: Sven Persson/N.

Skåne igen 16 augusti, närmare bestämt i närheten av Skabersjö. Den sista svenska rapporten om flocken kom 17 augusti från Trelleborg då en grupp på minst 60–70 storkar sågs segla på termiken ovanför staden för att sedan av allt att döma lämna landet. Den 27 augusti sträckte en flock på 33 individer ut från Falsterbo som följdes av flera småflockar under september.

Även detta år fick vi ett antal rapporter om svenska storkar på väg ner genom Europa. I första hand kom rapporter från Danmark och Tyskland, men det kanske mest glädjande vykortet kom från Malras i södra Frankrike. Där blev nämligen nio svenska storkungar filmade när de skötte sina morgonbestyr efter att tagit nattläger på kyrkan i byn. Det blev en vacker, tonsatt liten film på dryga tio minuter. Den finns att se på *Youtube* och man hittar den lätt om man söker på *Malras* och *cigognes* (franska för storkar).

Övervintrande storkar

Merparten av de häckande storkarna är alltså stannfåglar. Deras ungar flyttar ändå normalt och vi ser hur en, förvisso långsam, naturlig generationsväxling äger rum där flyttande storkar ersätter stannfåglar. Vi följer dock noggrant utvecklingen och är vaksamma på om de storkar som en gång valt att flytta lockas av de stationära att avstå från att flytta. Vi har sett ett fåtal sådana exempel, men ännu så länge är de så få att vi avstår från åtgärder.

Hägn uppbyggt och nästan förstört igen

Under våren återuppbyggdes Fulltoftahägnen efter att det kollapsade under stora mängder blötsnö i november 2015. Hjälp kom från många håll. Dels deltog givetvis många av projektets ordinarie volontärer, men utöver dem deltog även en grupp nyanlända syrier (varav två veterinärer) från flyktingboendet på

Storksläppet vid Hemmestorps Mölla 25 juli 2016. Foto: Sven Persson/N.

Fler storkar på gång! Foto: Sven Persson/N.

Frostavallen. Lokala lantbrukare ställde upp med arbete och maskiner och Scancord, som levererat nätet till hägnet ställde upp med både material, kunnande och arbete. Byggman bidrog med liftar. Ekonomiska bidrag strömmade också till från flera håll, extra nämnvärt är Sparbanksstiftelsens mycket frikostiga bidrag. Nyinvigning av hägnet skedde med pompa och ståt 3 april.

Natten mellan 8 och 9 november kom ånyo stora mängder blötsnö som lade sig på hägnet. Denna gång gick det dock bättre. Några vajrar lossnade från sina fästen, men nätet och stolparna klarade tyngden. Det enda resultatet blev att nätet hängde ner mer än innan och att vajrarna behöver fästas upp på nytt.

Personalförändringar

Efter åtta framgångsrika år bestämde sig Emma Ådahl för att avsluta sin period som projektledare och istället tacka ja till en tjänst som lärare. Det sägs att man ska sluta när man är på topp och med 2016:s rekordresultat kan man verkligen säga att Emma Ådahl gjort just det. Vi alla inom projektet tackar henne så mycket för dessa år.

Undertecknad, Petter Albinson, som arbetat deltid med storkprojektet sedan 2013, har nu tagit över hela projektledarrollen.

Storkprojektets publik och besökare

Storkprojektet har under 2016 fått mycket medial uppmärksamhet, bland annat genom TV, radio, samt tiotals tidningsartiklar med spridning över hela landet. Den årliga Fadder- och Sponsordagen gick som vanligt av stapeln vid Fulltofta storkhägn. Över 50 personer var på plats. Det blev information, ringmärkning, diplomutdelning och korvgrillning.

Ett tjugotal guidningar arrangerades och den i särklass mest populära tillställningen var Storksläppet 25 juli som lockade omkring 800 besökare. Eftersom storkhägnen inte är kontinuerligt bemannade är det mycket svårt att uppskatta den totala omfattningen av storkprojektets publika verksamhet, men klart är att det har varit ett mycket bra år i detta avseende.

Facebooksidan fick över 300 nya följare och antalet ligger nu på över 1 500. Hemsidan blev också välbesökt, även i år mycket tack vare den webbkamera i Fulltofta som gjorde att storkälskare från hela världen fick chans till intima närbilder från storkarnas barnkammare.

Tack

Stiftelsen Svensk Våtmarksfond, Alvins Fond, samt Stiftelsen Lunds Djurskyddsfond, stöttade uppförandet av nya utsläppshägn samt tillverkning av boplattformar i anslutning till dessa. Ekonomiskt stöd till projektet kom från kommunerna Eslöv, Helsingborg, Hörby, Höör, Klippan, Kristianstad, Kävlinge, Lomma, Lund, Simrishamn, Sjöbo, Svedala, Tomelilla, Ystad och Åstorp.

Våra sponsorer var ScanCord, Byggman i Skåne, Stiftelsen Skånska Landskap, Kraftringen, Flyinge Kungsgård, Sparbanksstiftelsen Färs & Frosta samt Preem i Höör.

Till sist: Ett innerligt tack till alla frivilliga som hjälper till i vått och torrt!

STORKPROJEKTET
info@storkprojektet.se

